

Posudek vedoucího diplomové práce
**EKONOMICKÁ GEOGRAFIE, REGIONÁLNÍ POLITIKA EU A
POTENCIÁL PRO JEJÍ UPLATNĚNÍ V ČESKU**

Diplomant: Libor ČÍŽEK

Vedoucí práce: Vladimír Benáček

3. února 2006

První nástin zamýšlené diplomové práce jsem dostal téměř přesně rok před jejím dokončením. Jednalo se hned zpočátku o značně ambiciózní projekt, jehož splnění se zdálo až nereálné. Nicméně, nyní je evidentní, že diplomant své plány nejen že splnil, ale v mnohém zadání překročil. Samotné zvolené téma představuje jednu z nejnovějších a nejnekonvenčnějších teorií růstu a obchodu, která navíc pro své metodologické zvláštnosti byla převážně jen formálně-logickým teoretickým cvičením s různými extravagantními předpoklady. Nyní je ale zřejmé, že se jedná o mimořádně inspirativní přístup k integraci zemí a regionů, který by i u nás měl zapustit hlubší kořeny.

Práce pana Libora Čížka se tak stala výraznou průkopnickou činností. Předběhla dokonce první český přehledový článek, který vyšel právě v Politické ekonomii (M. Andrlé: Principy modelů NEG, PE č. 6, 2005). Další zásluhou této práce je, že autor se pokusil (a to velice úspěšně) aplikovat teoretické poznatky na datech českých regionů a tak testovat hypotézy konvergence a koncentrace, což je rovněž v českých podmínkách inovativní počin.

Práce sestává ze čtyř částí, přičemž 1. kapitola (15 stran textu) je čtivým úvodem do různých přístupů k danému modelování a jejich literatury. Druhá kapitola (25 stran) dává přístup nové geografie do souvislosti s vývojem integrace v EU. Uvádí rozsáhlé tabulky konvergencí na úrovni zemí a regionů a diskutuje různé hypotézy konkrétně vztahované (a změřené) v zemích EU. Množství pramenů, které diplomant uvádí a komentuje je obdivuhodné.

Třetí kapitola (25 stran) představuje originální přínos autora v aplikaci některých technik měření konvergence a koncentrace na úrovni české ekonomiky. Diplomantem získaný empirický materiál je hodně rozsáhlý, protože pokrývá 14 krajů, léta 1995-2003 a navíc odvětvovou strukturu výroby na 1, 2 a 3 místa klasifikace OKEČ (regionální účty ČSÚ) ! Autor tak mohl například vypočítat matici Krugmanových indexů obsahující téměř 400 výpočtů. Velice zajímavé jsou také analýzy úlohy vědy a výzkumu a přímých zahraničních investic v regionech.

V rozsáhlé čtvrté kapitole (skoro 30 stran) diplomant diskutuje evropskou regionální politiku a dává ji do vztahu k české realitě. Přestože toto je méně původní část práce, šíří svého záběru a množstvím odkazů se i zde najde mnoho zajímavých komentářů ohledně oblastí, s níž u nás stále máme jen velmi málo vlastních zkušeností. V jejím závěru (s. 85-97) diplomant prokázal, že dovede předchozí své analýzy a poznatky převést do jazyka ekonomické politiky a diskutovat potenciál politik hospodářské a sociální soudržnosti na úrovni české ekonomiky.

Kritické poznámky:

a) Některé úvahy v posledním odstavci části 1.2 jsou jen hrubými hypotézami, které by si pro své neortodoxní závěry zasloužily větší rozpracování. Jejich tvrzení určitě nejsou nekontroverzní a všeobecně akceptovatelné.

b) Ve druhé kapitole se autor zmiňuje o některých technikách měření konvergence a nerovnosti. Bylo by vhodné popsat formule jak jsou definovány a co vysvětlují pojmy jako beta a sigma konvergence a jak fungují Giniho, Theilovy nebo Krugmanovy indexy.

Závěr:

Práce Libora Čížka je vysoce inovativní a více než splnila své ambiciózní zadání. Autor nejenže zvládl rozsáhlou teoretickou síť konceptu NEG, ale dokázal tyto poznatky uplatnit ve svých velice rozsáhlých empirických testech a ty dále dát do souvislosti s politikou růstu, konvergence a konkurenční schopnosti české ekonomiky na úrovni regionů. Diplomant navíc prokázal svou schopnost samostatné práce, iniciativy a inovativního myšlení.

Navrhovaná známka: výrazná výborná.

Doporučení: empirické části uvedené práce jsou po menších úpravách zralé k časopisecké publikaci.

Doc. ing. Vladimír Benáček, CSc.

PS:

Na vědomí vedení IES. (Poznámka zcela mimo kontext hodnocení práce p. Čížka.)

Při příležitosti obhajoby této práce bych chtěl upozornit na velkorysou nabídku pana Johna Bradleyho z Dublinu, kterou mi kdysi osobně učinil, že by dal IES (a jeho studentům) k dispozici plnou verzi svého (zde diskutovaného) modelu HERMIN, včetně manuálu a výsledků testů pro různé země EU (Irsko, Řecko, Španělsko, baltské země, Maďarsko). Model lze využívat jak pro výuku, tak (po jeho naplnění aktuálními českými údaji) pro prognózy a simulace účinnosti strukturálních politik EU. Tím by se mohl IES stát v následujících 10 letech vedoucím centrem makroanalýz a strukturálních politik v této zemi.

V.B.